

Situațiile dure sunt o bună oportunitate pentru schimbare. Situația actuală este o demonstrație evidentă a lipsei de sustenabilitate ecologică a societății. Când vezi în ce stare arată sistemul de sănătate publică, învățământul, cercetarea șamd, să nu mai zic de agricultură șamd,... era evident că sectorul neguvernamental de mediu nu poate să fie o excepție de la această stare de subfinanțare și degradare. Dar asta nu se referă doar la situația de pe la noi, ci în toată Lumea Civilizată înecată în șomaj și degradare... iar la ceilalți... să nici nu mai comentăm starea în care se află societatea. Se poate găsi oportunitate în criza actuală? Odată cu creșterea presiunii corporatiste pentru exploatarea “resurselor naturale”, apoi a lipsei de variante reale oferite de sistem pentru cei care doresc protejarea naturalului – și sustenabilitatea comunităților din care aceste persoane fac parte... se poate presupune radicalizarea.... Cu toate că aceasta este o evoluție foarte riscantă... dar cei mai periculoși devin acei oameni care nu mai au ce pierde. Se poate presupune că se va consolida acel tip de abordare care nu necesită nici un fel de finanțare, ci face acțiuni mai dure, mai eficiente, de alt gen decât workshopuri și pliante cu plante rare? Nu mai este vorba de protejarea unor specii ci de lupta pentru a salva umanul.

Dacă mișcarea de mediu de pe la noi era mai aptă de a se organiza, putea ajunge o Forță care să aibă influența necesară pentru a își asigura sustenabilitatea în sistem clasic, din fluxurile financiare care teoretic sunt alocate subiectului protejării mediului, conservării biodiversității șamd. La ora actuală, de facto acele finanțări inclusiv din Fondul de Mediu și din alte surse similare sunt absorbite de variate structuri corporatiste, spre exemplu industria auto prin programul rabla, variate “firme de consultanță” din zonă sau din alte țări, ori pseudorganizații ecologiste pline de fete botoxate care sunt mari experte în ceea ce știu ele cel mai bine să facă. În acest fel miliarde de euro sunt pompate în rable, pe la “băieții deștepți plini de energie verde”... în timp ce educația ecologică este lăsată de izbeliște, “ariile protejate” sunt vai de mama lor, la fel ca toată mișcarea neguvernamentală care este interesată la modul real de acest domeniu și aptă de a analiza situația: protejarea naturalului și sustenabilitate.

Mișcarea de Mediu s-a constituit în societăți industriale dezvoltate, ca o reacție a oamenilor la distrugerea Naturii provocată de hrăpăreția economică nelimitată. A devenit apoi o mișcare în

care se regăseau o parte a elitelor intelectuale apte de a percepe problemele fundamentale produse de o creștere economică agresivă, care își distruge mediul de care depinde... și subminează viitorul uman. Din aceste înțelegeri mai profunde a rezultat nevoia de a integra pe lângă aspectele naturalistice, variate considerente sociale, politice, economice, legate de sustenabilitate civilizației umane șamd.

În esență, suportul financiar al acțiunilor organizațiilor neguvernamentale de mediu este asigurat prin 1. cotizațiile membrilor, 2. donații, apoi 3. mecanisme de suport create de structuri guvernamentale care declarativ susțin societatea civilă și răspândirea ideilor ecologiste, precum și 4. finanțări directe sau indirecte provenite dinspre sectorul corporatist. O constatare generală a fost că sectorul nonprofit are o eficiență mare pe unitatea de suport financiar consumat, în producerea de rezultate concrete – vizibile, cel puțin dacă se face comparația cu structuri guvernamentale sau corporatiste care ar trebui să efectueze activități similare. Așadar, sectorul neguvernamental de mediu a fost format în timpuri când banii care îi asigurau existența și activitatea erau accesibili ca o parte nesemnificativă a fluxurilor financiare guvernamentale, corporatiste, ale membrilor șamd. Exista o oarecare sustenabilitate financiară.

Odată cu adâncirea crizei economico-financiaro-politico-sociale actuale, sursele de finanțare care asigurau existența organizațiilor... sunt din ce în ce mai precare. În societăți ajunse sărăcite, cotizații de la oameni, donații șamd nu mai prea pot să existe. Bugetele de „responsabilitate corporatistă” ale firmelor devin greu de decelat față de green-washing jenant. Proiectele finanțate din fonduri guvernamentale au ajuns hiper-ultra-birocratice încremenite între milioane de hârtii... Finanțările sunt intermitente, incalculabile... Cu schimbările aflate în derulare, aceste surse au secat deja în mare parte, iar multe dintre ONGurile care oricum erau entități periferice în societate, au ajuns rapid să fie aproape inexistente sau totalmente terminate. Cele care supraviețuiesc cu activitate restrânsă în domeniul ecologismului, sunt încorsetate între extreme constrângeri birocratice, ori au devenit de facto niște firme de consultanță, ori sunt susținute artificial ca o anexă – de ceva firmă, autoritate publică sau partid politic. Unele ONGuri au intrat în parteneriate monstruoase, în încercarea de a face ceva funcțional... Alte organizații sunt înglodate în conflicte politice locale, altele în procese judiciare în care sunt expuse unor situații dificile... cu șanse minime de a câștiga procesele cu mafioți locali... și chiar dacă ar câștiga procesul, probabilitatea este spre zero să intre încă odată în

ceva similar. Cu cine se luptă? Cu mafia corporatisto-politică? Ce șanse de câștig sunt... pe terenul controlat de acele interese, cu resursele financiare pe care le au la dispoziție, cu influențele pe care le au, cu mass-media aservită și controlată, cu toată organizarea pe care o au în spate? În rest, este bine. Există zone întinse unde nu mai au nici o entitate funcțională care să poată să fie denumită organizație neguvernamentală de mediu. Nu este o problemă locală, ci acest fenomen a atins rapid federații, coaliții, uniuni chiar transnaționale și internaționale... globale. De facto, mare parte din mișcarea de mediu este în faliment financiar, iar prin lipsa ei de reacție la ceea ce se petrece... inclusiv în faliment moral. Adică, este nevoie de un alt tip de abordare.

Mulți dintre oamenii care eventual mai susțin mișcarea, lucrează pe la universități, muzee, institute de cercetare, firme de avocatură șamd... dar te poți întreba ce energie le rămâne să se implice la un mod mai serios... după ce au atribuții de serviciu care oricum nu sunt simple; poate (eventual...) mai au și familie, viață personală (dar ei sunt o excepție rară... foarte rară). Cu o asemenea atmosferă generală, te întrebi cine poate să accepte fluctuațiile financiare și expunerea la risc... Câți oameni ar face asta? Pe cine se poate clădi această mișcare ecologistă? Dacă rămâi la voluntari, se pot face eventual plantări de câțiva copăcei, "cu verdele în sus"... cu ocazia unor acțiuni corporatiste sau în campanii electorale. Se pot număra cuiburile de barză în sat, ceea ce este frumos. Dar...

O mișcare de mediu fără capacitatea de a avea forța necesară pentru a își asigura propria ei sustenabilitate, arată cât de greșită era direcția strategică în care această mișcare a putut să se dezvolte. Proiecte definite în timp, care odată încheiate... totul este terminat și fiecare pleacă acasă... în liniște. Liderii din mișcarea de mediu erau capabili de a previziona că va exista criza aceasta, cu toate că nu se prea putea evalua momentul exact al manifestării și adâncimea la care se va ajunge; dar era clar că există o evidentă lipsă de sustenabilitate în efervescența economic-industrială care nu are suport... Cei din mișcarea de mediu aveau capacitatea să prevadă situația, dar întotdeauna existau priorități stringente atât la nivel individual cât și la nivel de mișcare... încât nici nu a prea fost o discuție a situației – cum anume se poate reacționa la asta. Societatea civilă avea o abordare reactivă, reacționând la ce se întâmplă... în loc să aibă puterea de a deveni proactivă... să aibă influență asupra cursului evenimentelor.

Oricum, perioadele dure sunt bune pentru a cerne grâul de neghină. A fost vizibil în anii de criză, existau entități care au fost active doar cât cereau proiectele aflate în derulare; altele au acționat și fără proiecte... sau mai ales fără proiecte-finanțate: au intervenit atunci când era momentul, pragmatic, strategic, concret, coerent... Dar multe persoane care cândva făceau parte din societatea civilă de mediu, au ajuns de voie de nevoie în sectorul de consultanță, la firma X, la biroul din prefectura Y,... de unde nu ai mai auzit să zică vreodată ceva despre Natură. Mai mult decât atât, în principiu (aproape) “fiecare își are prețul”... și la o “ofertă de nerefuzat” au existat și “pactizări cu dușmanul”... trecerea în subordinea directă unor agresori ai mediului.... Există numeroase “studii de impact” care arată că investiția este benefică pentru protejarea naturalului prin dinamitare, desecare, betonare.

Cu toate acestea, Mișcarea de Mediu dispune încă de oameni care au experiența acumulată prin proiecte dezvoltate în deceniile anterioare. Apare chiar situația incredibilă când vezi că structuri guvernamentale cu rol decizional, incluzând aici și Ministerul Mediului... nu au personal cu expertiza în biodiversitate măcar apropiată de cea care există în variate organizații ale societății civile. Îți dai seama cât de aberantă este situația?

Ce se poate face? Cred că este evident că este nevoie urgentă de un nou tip de societate civilă, care să aibă caracteristici de sustenabilitate. În acest context, cel mai important este să se formeze un nou leadership, apt să intre în funcțiune și să catalizeze forme noi de acțiune civică pentru protejarea naturalului și promovarea sustenabilității civilizației noastre umane. A nu uita ce a zis Darwin: supraviețuiește nu cel care este cel mai puternic, nici cel mai deștept, ci cel care are cea mai mare capacitate de adaptare. Cum poate mișcarea de mediu să devină mai adaptabilă, mai coerentă, mai funcțională în contextul actual? Câte compromisuri trebuie făcute și de care fel? Cum se poate alege dintre 2-3 situații aberante? Aici, fiecare suntem puși să

Mișcarea Ecologistă în Criza Actuală

Scris de Dr. Peter Lengyel
Luni, 15 Aprilie 2013 15:58 -

juducăm după propria noastră conștiință. Din sinergia acestor decizii personale se formează forța care poate avea influență la nivel societal.

PS. Acesta este un draft, la care mă gândesc să fac niște ajustări și detalieri în zilele care urmează. Sunt aici aspectele care pot să fie făcute publice. Cei care doriți să discutăm problemele în cerc mai restrâns, mă puteți contacta: lengyelpeter@yahoo.com

AUTOR: ©
[dr. Peter Lengyel](#)